

Knygotyra
2024, vol. 82, pp. 258–271

ISSN 0204–2061 eISSN 2345-0053
DOI: <https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.82.12>

KNYGOTYROS 80 TOMŲ: IŠKILMINGAS MINĖJIMAS VILNIAUS UNIVERSITETO BIBLIOTEKOJE

Tomas Petreikis

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto
Knygotyros, mediotyros ir leidybos tyrimų katedra
Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222 Vilnius, Lietuva
El. paštas PetreikisT@gmail.com

Kšištof Tolkačevski

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto
Knygotyros, mediotyros ir leidybos tyrimų katedra
Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222 Vilnius, Lietuva
El. paštas ksistof.tolkacevski@kf.vu.lt

2024 m. sausio 18 d. 16 val. Vilniaus universiteto bibliotekos Pranciškaus Smuglevičiaus salėje įvyko renginys „*Knygotyros* 80 tomų: tradicijos ir modernumas“, skirtas žurnalo 80 tomo pasirodymui paminėti. Solidus žurnalo amžius privertė stabtelėti ir susimąstyti, ką Universitetui reiškia mokslo žurnalas, ką Universitetui reiškia *Knygotyra*, ką *Knygotyra* reiškia komunikacijos ir informacijos mokslams, kaip žurnalas gimė, keitėsi ir tebesikeičia, kokia mokslinė ir profesinė bendruomenė jį supa ir augina.

Į renginį susirinko *Knygotyros* autoriai ir skaitytojai, esami ir buvę redaktorių kolegijos nariai, Vilniaus universiteto rektorato, Vilniaus universiteto bibliotekos ir Komunikacijos fakulteto administracijų atstovai, humanitarinių ir socialinių mokslų žurnalų redaktoriai, akademinė ir profesinė bendruomenė, kuriai yra artimas knygos pasaulis ir *Knygotyros* žurnalas.

Received: 2024 06 12.

Copyright © 2024 Tomas Petreikis, Kšištof Tolkačevski. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Renginį atidarė ir sveikinimo žodį tarė Vilniaus universiteto organizacijos vystymo ir bendruomenės reikalų prorektorė prof. dr. Vilmantė Pakalniškienė, kuri savo kalboje pabrėžė bendruomenių svarbą Universitete. Renginio dalyvius sveikino Bibliotekos generalinė direktorė Irena Krivienė, Komunikacijos fakulteto dekanė prof. dr. Renata Matkevičienė ir *Knygotyros* žurnalo vyriausioji redaktorė prof. dr. Aušra Navickienė.

Po sveikinimų kalbėjo kviestiniai pranešėjai. *Knygotyros* žurnalo ištakas aptarė ilgametis žurnalo redaktorius prof. habil. dr. Domas Kaunas. Redaktorius aptarė tas sąlygas, kuriomis radosi žurnalo pirmtakas *Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai* (1961–1969), iš kurio 1970 m. užgimė *Knygotyra*. Akademiko manymu, žurnalo stiprybę nulėmė Vilniaus universitete įtvirtintas mokslo ir studijų vienovės principas. Po Antrojo pasaulinio karo Universitete nuo 1949 m. telkėsi bibliotekininkystės studijos. Įstaiga rengė visuomenei reikalingus bibliotekininkystės ir bibliografijos specialistus, buvo vykdomi bibliografijos, knygotyros, žurnalistikos moksliniai tyrimai, todėl mokslo bendruomenei buvo sudarytos sąlygos skelbti savo tyrimų rezultatus. Svarbus indėlis atiteko *Knygotyros* vyriausiesiems (tuo metu vadintiems atsakingaisiais) redaktoriams doc. dr. Genovaitei Raguotienei (1970–1973) ir prof. dr. Levui Vladimirovui (1974–1989), kurie net sudėtingiausiomis aplinkybėmis gynė žurnalo interesus ir ieškojo išeičių, jog spaudos priežiūros įstaigų cenzorių užlaikyti tomai išeitų ar būtų surasti būdai komunikuoti knygos, bibliotekų ir informacijos mokslų žinias. Mokslo bendruomenės interesams diferencijuojantis nuo 1981 m. žurnalas pradėtas leisti dviem sąsiuviniais. Pirmasis žurnalo sąsiuvinis apėmė tradicinį knygotyros (knygos istorijos, teorijos ir leidybos tyrimų) turinį, o antrajame sutelkti bibliotekininkystės ir informacijos mokslų interesai. Istorikų atsiradimas žurnale sustiprino leidinio knygos istorijos kryptį.

Antrosios kartos, kai vyriausiojo redaktoriaus pareigas 1992–2018 m. ėjo prof. D. Kaunas, *Knygotyros* žurnalo raidą aptarė prof. A. Navickienė. Akcentuota, kad žurnalas tuo laiku įgavo metinį stabilumą, kuris ilgainiui virto ir periodiškumu: per metus iš anksto nustatytu laiku birželį ir gruodį išleidžiami du tomiai. Ženkliai padidėjo ir leidinio apimtis, pagerėjo sąlygos skelbti daugiau originalių mokslo straipsnių ir šaltinių publikacijų. Prie *Knygotyros* augimo daug prisidėjo tęstinės tarptautinės knygotyros konferencijos, kurių metu buvo telkiami Vidurio ir Rytų Europos tyrėjai, kurių dalis papildė redaktorių kolegijos narių gretas. Žengiant koją kojon su Lietuvoje ir užsienyje didėjančiais reikalavimais žurnalui, *Knygotyra* buvo pradėta finansuoti valstybės, o pats žurnalas tapo referuojamas užsienio duomenų bazėse.

Šaltiniai *Knygotyros* istorijai tirti.

ROKO SNARSKIO nuotr. 2024

Knygotyros kūrėjai.

VILNIAUS UNIVERSITETO BIBLIOTEKOS nuotr. 2024

Knygotyros redaktorių kolegija. Iš kairės: Jolita Liškevičienė, Domas Kaunas, Aušra Navickienė, Tomas Petreikis, Elena Macevičiūtė, Ona Aleknavičienė, Arvydas Pacevičius, Roma Bončkutė, Alma Braziūnienė, Kšištof Tolkačevski.

ROKO SNARSKIO nuotr. 2024

Renginio dalyviai P. Smuglevičiaus salėje.

VILNIAUS UNIVERSITETO BIBLIOTEKOS nuotr. 2024

Doc. dr. Sigitas Narbutas pristatydamas bendras Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos ir VU Komunikacijos fakulteto veiklas prisiminė 2022 m. įvykusią tarptautinę mokslinę konferenciją „Pranciškus Skorina ir Renesanso knygos kultūra“, skirtą 500 metų nuo spaudos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės atsiradimo jubiliejui, bei konferencijos pranešimų pagrindu parengtą teminį *Knygotyros* tomą.

Trumpuose pranešimuose *Knygotyros* turinio analizės aspektus gvildeno prof. dr. Arvydas Pacevičius ir doc. dr. Nijolė Bliūdžiuvienė. Profesorius gilinasi į knygos istorijos darbų teminę įvairovę, jos vietą žurnalo leidybos istorijoje. N. Bliūdžiuvienė akcentavo teorinių-metodologinių priėgų atsiradimą ir jų svarbą žurnale publikuotiems straipsniams, tai siedama su *Knygotyros* integracija į socialinių mokslų lauką ir didėjančiais reikalavimais publikacijoms.

Vilniaus universiteto leidyklos mokslo periodikos vadovas doc. dr. Vincas Grigas apibrėžė leidyklos vaidmenį integruojant *Knygotyrą* į tarptautinę mokslo žurnalų bendruomenę. Stabilus ir nuolat atsinaujinantis, aktualumo neprarandantis bei gebantis prisitaikyti prie šiuolaikinių skaitmeninės leidybos technologijų žurnalas turi sukaupęs reikšmingų pasiekimų ir jau įgijo pripažinimą. Prof. dr. Elena Macevičiūtė, ilgametė *Knygotyros* redaktorių kolegijos narė ir vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoja, išskyrė pagrindinius žurnalo privalumus: unikalumą ir matomumą. Žurnalas turi unikalų pavadinimą, todėl jį lengva atpažinti duomenų bazėse ir internete, be to, laiku buvo pasirinkta orientacija į tarptautines duomenų bazes, bet ne aklai, o išlaikant nacionalinį interesą ir jį kūrybiškai priderinant prie tarptautinės mokslo periodikos leidybos praktikos. Tai leido derinti nacionalinius ir tarptautinius interesus neprarandant *Knygotyros* tapatumo.

Dar iki renginio buvo gauta raštu esamų ir buvusių *Knygotyros* redaktorių kolegijos narių bei ilgamečių bendradarbių sveikinimų ir refleksijų žurnalo sukakties proga, kurie iš pagarbos žurnalo istorijai ir būsimiems tyrėjams yra pateikiami šio teksto pabaigoje (žr. *Priedą*) originalo kalba. Patys renginio dalyviai galėjo su jais susipažinti renginio metu. *Knygotyrą* pasveikino vokiečių istorikas, Mažosios ir Didžiosios Lietuvos kultūros antropologas dr. Manfredas Kleinas. Jis atkreipė dėmesį į *Knygotyros* svarbą Vokietijos mokslininkams: vokiškai kalbančiai auditorijai tenka remtis kone 60 bibliotekų, įskaitant universitetų, taikomųjų mokslų kolegijų ir mokslo institutų bibliotekas, iš kurių keletas turi žurnalą savo fonduose, o dauguma suteikia jo skaitmeninę prieigą. Tarp daugelio kitų straipsnių, ypač tyrinėjant knygos, spaudos ir leidybos istoriją *Prūsijoje Lietuvoje* (buvusioje Rytų Prūsijoje), vokiečių kalbos spaudoje esanti

informacija regioninės kultūros istorijos klausimais yra beveik nežinoma. Šią spragą užpildo *Knygotyroje* publikuojami tyrimai.

Gražių sveikinimo žodžių negailėjo *Knygotyros* redaktorių kolegijos narė prof. habil. dr. Bożena Koredczuk (Vroclavo universitetas, Lenkija) bei prof. habil. dr. Aneta Firlej-Buzon (Vroclavo universiteto Informacijos ir medijų tyrimų instituto direktorė), sveikinime atkreipdamos dėmesį į žurnalo svarbą tarptautinei bendruomenei.

Prof. dr. Miha Kovačas (Liublianios universitetas, Slovėnija) atkreipė dėmesį į knygos ir informacinių technologijų sąsajas pabrėždamas, kad knygų skaitymas išlieka viena svarbiausių kognityvinių veiklų, padedančių praplėsti ir pagilinti žodyną, supažindinančių su sudėtingais tekstais, ir viena pagrindinių analitinio ir kritinio mąstymo lavinimo priemonių, kuriai negali prilygti jokia ekrano technologija. O praeities ir dabarties knygos pasaulių veikimo suvokimas yra būtinas norint suprasti tiek mūsų visuomenės, tiek ir pačios žmonijos esmę. Šiame kontekste *Knygotyra* atlieka labai svarbios medijos vaidmenį, kuri kartais žvelgia į žmogaus egzistencijos šerdį ir su kuria gera dirbti.

Prof. dr. Martynas Lyonsas (Naujojo Pietų Velso universitetas, Australija) pasidžiaugė tapęs ne tik redaktorių kolegijos nariu, bet ir teminio tomo (t. 78) sudarytoju. Jo teigimu, *Knygotyra* padėjo Vilniui išvirtinti knygos istorijos tyrėjų pasaulio žemėlapyje.

Doc. dr. Aile Möldre (Talino universitetas, Estija) pabrėžė, kad *Knygotyra* Estijos knygotyrimams yra labai svarbi minčių reiškimo vieta, forumas, kuriame jie gali pasidalyti savo darbais ir patirtimi, taip pat susipažinti su Lietuvos ir kitų šalių mokslininkų darbo rezultatais. Bėgant metams, išsiplėtė žurnalo publikuojamų tyrimų geografija, dabar ji apima autorius iš visos Europos. Žurnalui būdingas geras balansas tarp lietuviškų ir kitų šalių temų, taip pat teorinio ir metodologinio pobūdžio straipsnių, todėl žurnalas yra įdomus plačiam tyrėjų ratui. Sveikintina tai, kad *Knygotyra* yra indeksuojama „Scopus“ duomenų bazėje. Taigi Estijos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos sudarytoje mokslinių žurnalų klasifikacijoje *Knygotyra* yra priskiriama aukščiausios kategorijos žurnalams.

Atskirą sveikinimą atsiuntė ir buvusi ilgametė redaktorių kolegijos narė dr. Tiiu Reimo (Estija). Profesorė atkreipė dėmesį į tai, kad per daugiau nei 60 metų kolegos iš Lietuvos stengėsi neatsilikti nuo besikeičiančių tendencijų ir šių dienų iššūkių knygotyros srityje. *Knygotyra* tapo tarptautiniu mastu vertinamu aukšto mokslinio lygio žurnalu. Jos manymu, knygotyrai skirtos konferencijos taip pat turėjo didelę įtaką šiam žurnalui, praturtindamos jo

turinį ir autorių ratą. *Knygotyra* pasirūpino, kad šie įdomūs pranešimai ir diskusijos straipsnių pavidalu pasiektų plačiąją visuomenę. Galiausiai T. Reimo pabrėžė *Knygotyros* kaip akademinio rašymo kalvės svarbą doktorantams. Juk redaktorių kolegijos įdėtas darbas daug prisideda prie to, kad jie išmoksta akademiškai rašyti.

Prof. dr. Viesturs Zanders (Latvijos universitetas, Latvija) sveikinime mokslo bendruomenei pabrėžė, kad *Knygotyros* ilgaamžiškumas yra suprantamas kaip atkaklaus ir sistemingo Lietuvos mokslininkų darbo rezultatas. Žurnalas suteikia retai kur kitur aptinkamą galimybę pažinti ir suprasti įvairius Lietuvos ir kitų šalių knygos reiškinių tyrimų aspektus, įskaitant naujausius atradimus.

Renginį vainikavo Pranciškaus Smuglevičiaus salėje demonstruota paroda, kurią parengė Vilniaus universiteto bibliotekos Komunikacijos ir informacijos skyriaus parodų kuratorė Snieguolė Misiūnienė, Retų spaudinių skyriaus vadovė Virginija Galvanauskaitė ir *Knygotyros* žurnalo atsakingasis sekretorius Kšištofas Tolkačevskis. Parodoje siekta parodyti išskirtinius žurnalo praeities momentus ir dabartinius pasiekimus. Tik renginio dalyviams buvo sudaryta momentinė galimybė pažvelgti į visų 80 *Knygotyros* žurnalo tomų architektūros elementų kaitą, žurnalo turinio ir apimčių raidą, pamatyti redaktorių kolegijos darbo aplinkos istorinių fotografijų, redaktorių kolegijos archyvo dokumentų, pažiūrėti į jau užmirštas senąsias kompiuterinės atminties laikmenas, kuriomis keliavo rankraščiai nuo autoriaus iki leidyklos.

Wrocław, 10. 01. 2024 r.

Dear Professor Aušra Navickienė, Editor-in-Chief of *Knygotyra*,

We would like to send you and all the other editors and contributors to the scholarly journal *Knygotyra* our heartfelt congratulations and words of appreciation on the occasion of the beautiful anniversary of publishing the 80th issue of this periodical, which has appeared continuously – although with a changed title – since 1961.

The history of the journal can today be a symbol and embodiment of the changes that have taken place in research on books, press, documents, libraries and information during the six decades of its publication. Between 1961 and 1969 it was published under a different title – *Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai (Issues of Librarianship and Bibliography)*, which was changed to *Knygotyra (Book studies)* in 1970.

Knygotyra is a journal of acknowledged reputation, registered in global scholarly databases and its achievements are a permanent part of the achievements of the University of Vilnius as well as of the international community, which most of the scholars publishing in this periodical come from.

We wish the entire Editorial Board, authors and readers of *Knygotyra* further decades of activity and success and intellectual inspirations, which are a source of the development of book, library and information sciences. We also wish you interdisciplinary research on their history and presence, currently closely related to social communication and media sciences.

Professor dr. hab. Bożena Koredczuk,
member of the Editorial Board of *Knygotyra*

Zakład Interdyscyplinarnych Badań nad Książką
i Komunikacją
KIEROWNIK

Bożena Koredczuk

prof. dr. hab. Bożena Koredczuk

Dr hab. Aneta Firlej-Buzon, professor of the University
of Wrocław, Head of the Institute of the Information
and Media Studies

Institut Nauk o Informacji i Mediach
DYREKTOR

Aneta Firlej-Buzon

dr hab. Aneta Firlej-Buzon, prof. UWr

PRIEDAS

Knygotyros redaktorių kolegijos narių bei ilgamečių bendradarbių sveikinimai ir refleksijos žurnalo sukakties proga

GRUSS ZU BAND 80 (2023) DER ZEITSCHRIFT
KNYGOTYRA – BOOK SCIENCE

Das ist – vielleicht ein kleineres – aber doch ein Jubiläum für eine seit langem international rezipierte wissenschaftliche Zeitschrift. Der rückblickenden Feier zu diesem Anlass möchte ich mich – als Leser und gelegentlicher Autor – gerne anschließen.

Dem besonderen Umstand kommt Band 80 mit einem gewissermaßen repräsentativen Thema entgegen: dem Gedenken des ersten Druckers in Vilnius und Osteuropa, Francysk Skaryna (Pranciškus Skorina) und seiner Bedeutung für die Buch- und Druckkultur der Renaissance im Großfürstentum Litauen und im weiteren Europa. Die dazu 2022 einberufene internationale Forschungskonferenz in Vilnius (22.-23. September) bot mit ihren Beiträgen das Material für diesen mit annähernd 400 Seiten besonders opulenten Band. Er ist repräsentativ für die Zeitschrift nicht nur hinsichtlich der buchhistorischen Thematik, sondern auch für die Breite der Beteiligung zahlreicher europäischer und nordamerikanischer Wissenschaftler.

Ein Einblick in einige Jahrgänge der seit mehr als sechs Jahrzehnten erscheinenden Publikation (seit 1961, nicht immer ganz regelmäßig) zeigt uns die Entwicklung in sprachlicher und thematischer Hinsicht. Über die ersten Dekaden zu sowjetlitauischer Zeit erschienen die Beiträge grundsätzlich in litauischer und russischer Sprache. Damit war die Rezeption in Westeuropa und englischsprachigen Weltgegenden allerdings erheblich behindert. Mit der Rückkehr der wiedererstandenen Republik Litauen auch in die internationale Wissenschafts Community wurden Beiträge zunehmend in englischer Sprache veröffentlicht. Inzwischen lassen auch litauische Autorinnen und Autoren ihre Arbeiten gerne auf Englisch erscheinen, Russisch ist ebenfalls noch möglich, dürfte jedoch mehr und mehr in den Hintergrund treten. Diese Veränderung wird einerseits günstig für die internationale Kommunikation (und Reputation!) des Periodikums sein, mindert andererseits leider die Wahrnehmung der litauischen Sprache im öffentlichen Raum jenseits ihrer ethnischen Grenzen.

Zu Anfang orientierte sich *Knygotyra* nach meiner Übersicht an spezifisch litauischen Fragestellungen, ergänzt durch Blicke in die Buchwissenschaft anderer Sowjetrepubliken. Inzwischen dient die Zeitschrift einem erheblich erwei-

terten Themenspektrum entsprechend dem vom Verlag der Universität Vilnius als Herausgeber angeregten Profil. Es wird realisiert vom *Lehrstuhl für Buch- und Medienwissenschaften und Publikationsforschung* der Fakultät für Kommunikation. Dass dieses Konzept schon seit geraumer Zeit international geschätzt wird, lehrt ein Blick in europäische Bibliothekskataloge.

Für den deutschen Sprachraum darf man zur Zeit von ungefähr 60 Bibliotheken, u. a. an Universitäten, Fachhochschulen und wissenschaftlichen Instituten, ausgehen, von denen einige das Journal im Bestand führen, die meisten einen digitalen Zugang bereitstellen. So verzeichnen etwa die Bayerische Staatsbibliothek in München und die Österreichische Nationalbibliothek sogar die ersten Jahrgänge der *Knygotyra*, 1961 bis 1968/69 im Bestand ihrer Sammlungen. Für deutsche Nutzer erweisen sich – neben vielen anderen Beiträgen – insbesondere die Studien zur Buch-, Druck- und Verlagsgeschichte in *Preußisch Litauen* (im ehemaligen Ostpreußen) als in deutschsprachiger Literatur nahezu unbekanntes Informationssystem zur regionalen Kulturgeschichte. Nicht zuletzt aus diesem Grunde gilt mein großer Dank den im Laufe mehrerer Jahrzehnte tätigen Redaktionen der *Knygotyra* für ihre erfolgreiche Arbeit. Zum Jubiläum mit dem Band 80 gratuliere ich herzlichst!

Manfred Klein

Bad Honnef, im Dezember 2023

Gauta: 2024 m. sausio 1 d.

KNYGOTYRA – A FEW CONGRATULATORY WORDS

BY MIHA KOVAČ

The history of mankind is also the history of the development of information technologies. In the history of writing and the dissemination of texts, a reminiscence of Moore's law pops out: Each new information technology was cheaper, more portable and had a higher storage capacity than its predecessors. Papyrus scrolls had a much higher storage capacity than cuneiform tablets, codices had higher capacity and better search tools than scrolls, and digital texts surpass them all in terms of storage capacity, portability and search tools: if somebody would change the 80th issue of *Knygotyra* to the above mentioned textual media formats, we could cover a lecturing hall with tablets that would turn into approximately three or four scrolls, one codex (as we all can see) and a tiny space somewhere in the cloud of information (as we can all access).

All of these devices enabled human societies to transmit textual information and knowledge faster, cheaper, and in unprecedented quantities across time and space; by this, information devices are one of the key infrastructural enablers of the

tremendous growth of information, knowledge, science and culture that has taken place over the last few thousand years. Thus, when we do book history, we are not doing (only) an arcane academic discipline, but are also looking at the mechanism that made possible the scientific and cultural revolutions of our time. What's more, I believe that reading long-form texts (we nowadays call them books) remains one of the most important cognitive activities that broadens and deepens our vocabulary and familiarises us with complex texts, and as such it remains one of the main training tools for analytical and critical thinking that no screen technology can match.

Understanding this is of utmost importance for smaller European nations such as Lithuanians and Slovenians, especially in times when the cold winds of history are blowing again. Since we are not an economic and military superpower, analytical thinking remains one of our most important means of survival, – and we will only be able to think critically and analytically if we read books. Also in our own language, of course, which is one of the most important foundations of our identity. To sum up, understanding past and present worlds of books is a prerequisite for understanding the very heart of our societies and us as human beings. In this context, I see *Knygotyra* as a very important medium that sometime looks at the heart of human existence and with which I enjoy working with. I wish all the best to all of us for issue no. 80 and look forward to issue no. 100!

Gauta: 2024 m. sausio 16 d.

CONGRATULATIONS TO *KNYGOTYRA* !

I have enjoyed working with the editors in recent years both as a member of the editorial board, and as guest editor of a special dossier. And it is always a pleasure to see one's work published to the high production standards which *Knygotyra* maintains.

Knygotyra is a landmark for book historians everywhere, and it has put Vilnius firmly on the map as far as book history is concerned. I hope that in the future *Knygotyra* will be bold enough to broaden its horizons, both in a geographical sense and also in terms of new methodologies, without of course ever compromising its firm regional roots in Eastern Europe and the Baltic.

Martyn Lyons

Gauta: 2023 m. gruodžio 10 d.

Congratulations to the journal *Knygotyra* for publishing its 80th volume in 2023! I am pleased and honoured to celebrate the long history of the journal as an author (since 1996) and a member of the editorial board (for a few years now).

Knygotyra has been a very important forum for the Estonian book historians through which we can share our work and experiences as well as learn about the results of researchers from Lithuania and other countries. Over the years the geographical reach of the contributions has expanded and now includes articles from authors from all over Europe. The journal is characterised by a good balance between Lithuanian topics and treatments of other countries as well as articles of theoretical and methodological nature, which makes it interesting to a wide circle of researchers. Being of interdisciplinary nature, *Knygotyra* has still preserved its core, paying significant attention to the history of the book (that is illustrated by the 80th volume) and its modern developments.

Knygotyra has also successfully kept a balance between Lithuanian and other languages, primarily English. Although as a reader I regret that some articles about Lithuanian book history or contemporary developments, which are very close to my research topics are published in Lithuanian, being also a representative of a small nation, I can only support the usage of the Lithuanian language in scholarly communication.

As a result of the efforts of the Editors-in-Chief Prof. habil. dr. Domas Kaunas and Prof. dr. Aušra Navickienė as well as the whole editorial team, *Knygotyra* has evolved into an internationally renowned and successful Open Access journal. The high quality of the journal is indicated by its inclusion in the Elsevier Scopus database in 2018. For example, thanks to being indexed by Scopus, *Knygotyra* belongs to the highest category in the classification scheme of scholarly publications created by the Ministry of Education and Research of the Republic of Estonia.

The past achievements give the journal *Knygotyra* a reason to celebrate its long history as well as provide the strongest stimulus for future endeavours.

Aile Möldre

Gauta: 2024 m. sausio 15 d.

It was a pleasant surprise to hear that the journal *Knygotyra* has reached its 80th volume. This is a great achievement for all the past and present members of the editorial board and its co-workers.

For more than 60 years Lithuanian colleagues have worked hard to keep an eye on the changing trends, and by now the present-day challenges in the field of book

science. *Knygotyra* has become an internationally appreciated high scientific level journal.

I had an honour to belong to the editorial board for a bit more than a decade at the beginning of this millennium. It was a time of increasing internationalisation, widening of contacts and enthusiastic prospects of research, opened by the new, digital world, with all its growing possibilities and shortages. The yearly book science conferences at Vilnius University, in addition to the already existing contacts, brought together well-known European and American researchers, and broadened the understanding of different approaches and views on the academic field of book business. I think, these conferences had also a great impact to *Knygotyra*, enriching its content and the circle of authors. *Knygotyra* has taken care that these interesting treatments and discussions reach the wider public in the form of articles.

Already in the earlier years, when I was a doctoral student, I had envied my Lithuanian friends for their good possibilities for publishing their research results in *Knygotyra*. At that time, I did not think about the tasks of the editorial board teaching the students the understanding and requirements of academic writing. Much later, when I read for doctoral students the course of research practice at Tallinn University, I realised how lucky Lithuanian students were to get their first experience in this field at home. Thinking about academic writing also led to the reflections about the language problem. We all know and accept the fact that English has obtained the position of *linguae francae* in the academic world, although a lot is also published in other languages like French, Spanish, German, Japanese and others. But, as science is mainly financed by the national authorities, there is an obligation to publish in the national language as well. Again, *Knygotyra* has also given researchers a brilliant possibility to publish in the high academic level and in the Lithuanian language.

Please forward my sincere congratulations to all – researchers, members of the editorial board and publishers, and let me wish you enthusiasm and strength to highlight the value of the history and the future of the written word.

Tiiu Reimo

Gauta: 2024 m. sausio 12 d.

The 80th issue of the journal *Knygotyra* is a very significant moment not only for book science in Lithuania, but in a wider, international, context as well. The longevity of *Knygotyra* is a comprehensible result of the work of Lithuanian scientists – persistent and systematic effort. The journal has distinctly proven itself as a purposefully designed, thematically richly diverse information resource of cultural aspects of books of different eras. The journal provides an opportunity, rarely found elsewhere, to learn and understand the various aspects of book phenomena studies in Lithuania and other countries, including the most recent findings. In my opinion, the long-term achievements of *Knygotyra* has been determined by successful balance of publications of the experienced as well as the young researchers. I wish the creators of the journal *Knygotyra* great success in their accomplishments for long years ahead!

Best regards,

Viesturs [Zanders]

Gauta: 2024 m. sausio 14 d.